

Gwneud cais am orchymyn rhag molestu neu orchymyn anheddu

Deddf Cyfraith Teulu 1996 (Rhan 4)

Gallwch ddefnyddio'r ffurflen hon i wneud cais am:

- **Gorchymyn rhag molestu:** Eich amddiffyn chi ac unrhyw blentyn perthnasol rhag camdriniaeth neu aflonyddwch. Gall y gorchymyn hwn hefyd atal rhywun rhag dod i'ch cartref neu yn agos at eich cartref.
- **Gorchymyn anheddu:** Bydd y llys yn penderfynu pwy ddylai fyw yn y cartref neu ddychwelyd i'r cartref, neu unrhyw ran ohono.

Nid oes rhaid talu ffi'r llys i wneud cais. Gallwch wneud cais am y naill orchymyn neu'r llall neu'r ddau orchymyn, gan ddibynnu ar eich sefyllfa.

Gall CourtNav eich helpu i wneud cais am orchymyn

Mae **CourtNav** yn adnodd ar-lein (a ddarperir gan Cyngor ar Bopeth y Llysoedd Barn Brenhinol) a fydd yn eich helpu i gyflwyno eich cais. Bydd yr adnodd hefyd yn eich rhoi mewn cysylltiad â chynghorwyr cyfreithiol i drafod eich opsiynau.

Ewch i <https://injunction.courtnav.org.uk> i gofrestru a gwneud cais. Os byddwch yn penderfynu defnyddio **CourtNav**, ni fydd angen i chi lenwi'r ffurflen FL401 hon neu ddarparu datganiad i gefnogi eich cais - bydd **CourtNav** yn gwneud hyn ar eich rhan.

Cefnogaeth os ydych yn profi camdriniaeth ddomestig

Ewch i www.gov.uk/report-domestic-abuse i weld rhestr o sefydliadau sy'n gallu rhoi cymorth a chynghor ar gamdriniaeth ddomestig. Ffoniwch 999 os yw'n argyfwng neu os ydych mewn perygl uniongyrchol

Gwneud cais heb roi gwybod i'r atebydd

Mewn amgylchiadau eithriadol, megis pan fydd eich diogelwch mewn perygl uniongyrchol, gall y llys wneud gorchymyn heb ddweud wrth yr 'atebydd' (yr unigolyn y mae'r gorchymyn yn ei erbyn). Gelwir hyn yn orchymyn 'ex parte' neu'n orchymyn 'heb rybudd'. Mae'n golygu y gall y llys ystyried eich cais heb i'r atebydd fod yn bresennol. Fe gynhelir gwrandawriad yn hwyrach ymlaen ac fe anfonir hysbysiad i fod yn bresennol at yr atebydd. Gallwch wneud cais am hyn yn adran 1 y ffurflen hon. Rhaid i chi ddweud wrth y llys pam eich bod yn gwneud cais am orchymyn heb rybudd a beth ydych chi'n credu allai ddigwydd os na fydd y llys yn ei ganiatáu.

Os ydych eisiau cadw eich gwybodaeth yn gyfrinachol

Os nad ydych eisiau i'ch manylion cyswllt chi neu fanylion eich plentyn gael eu rhannu â'r atebydd, peidiwch â'u nodi yn unrhyw le ar y ffurflen, hyd yn oed pan ofynnir i chi wneud hynny. Yn hytrach, dylech lenwi ffurflen manylion cyswllt cyfrinachol (C8) a'i hanfon gyda'r cais hwn. Ewch i GOV.UK a chwiliwch am ffurflen 'C8'.

Peidiwch â rhoi eich manylion cyswllt ar unrhyw ddogfen arall y byddwch yn ei hanfon i'r llys, er enghraifft tystiolaeth ategol.

Os ydych yn byw mewn lloches, mae'n hynod o bwysig eich bod yn cadw manylion eich cyfeiriad yn gyfrinachol a'ch bod ond yn nodi'r cyfeiriad ar ffurflen C8.

I'w lenwi gan y llys

Enw'r llys

Dyddiad cychwyn

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

Rhif yr achos

Cyn dechrau

Faint yw eich oed chi?

- 18 mlwydd oed neu hŷn.** Gallwch barhau i wneud cais gan ddefnyddio'r ffurflen hon.
- 16 i 18 mlwydd oed.** Mae'n rhaid i rywun sydd dros 18 oed eich helpu i wneud cais, er enghraifft rhiant. Bydd angen iddynt hefyd lenwi ffurflen 'FP9' a'i hanfon gyda'ch cais.
- Dan 16 mlwydd oed.** Bydd rhaid i chi gael caniatâd y llys i wneud cais. Gyda chymorth rhywun sydd dros 18 oed, bydd rhaid ichi hefyd lenwi ffurflen '**FP2**' a bydd rhaid iddyn nhw lenwi ffurflen '**FP9**'. Bydd rhaid ichi anfon y rhain gyda'ch cais. Ewch i GOV.UK a chwiliwch am ffurflen '**FP2**' a ffurflen '**FP9**'.

CourtNav - Os byddwch yn penderfynu defnyddio **CourtNav**, ni fydd angen i chi lenwi'r ffurflen FL401 hon neu ddarparu datganiad i gefnogi eich cais - bydd **CourtNav** yn gwneud hyn ar eich rhan. Ewch i <https://injunction.courtnav.org.uk> i gofrestru a gwneud cais.

1. Eich sefyllfa chi

1.1 Pa orchymyn/orchmynion ydych chi'n gwneud cais amdano/ amdanynt?

- Gorchymyn rhag molestu** – i atal ymddygiad difriol
- Gorchymyn anheddu** – i benderfynu pwy sy'n byw mewn tŷ neu pwy all ddychwelyd i dŷ

Nodyn 1.1: Mae 'Molestu' yn air a ddefnyddir yn y gyfraith a gan y llys i ddisgrifio pob math o ymddygiad di-groeso, ymosodol a difriol.

Gorchmynion heb rybudd

Pan fydd y llys yn ystyried ei fod yn gyfiawn ac yn gyfleus i wneud hynny, gall wneud gorchymyn anheddu neu orchymyn rhag molestru er nad yw'r ateb ydd wedi cael rhybudd ymlaen llaw am yr achos, fel y byddai rhaid gwneud fel arall yn unol â rheolau'r llys.

Darllenwch y cyfarwyddyd sydd ar ochr dde y dudalen hon i'ch helpu i benderfynu p'un a allai hyn fod yn opsiwn i chi.

1.2 Ydych chi eisiau gwneud cais am y gorchymyn heb roi rhybudd i'r atebydd?

Ydw.

Nac ydw. Ewch i gwestiwn **1.5**

1.3 Pam ydych chi eisiau gwneud cais heb roi rhybudd i'r atebydd? Gallwch ddewis mwy nag un rheswm - gweler y nodyn cyfarwyddyd am gymorth.

a) mae yna risg o niwed sylweddol i mi neu blentyn perthnasol, yn deillio o ymddygiad yr atebydd, os na wneir y gorchymyn ar unwaith

b) mae'n debygol y byddaf yn cael fy atal neu fy rhwystro rhag parhau â'r cais os na wneir gorchymyn ar unwaith

c) rwy'n credu bod yr atebydd yn ymwybodol o'r achos ond mae'n fwriadol yn osgoi bod ar gael ar gyfer cyflwyno'r gorchymyn, a bydd yr oedi hwn yn fy rhoi i neu blentyn perthnasol dan anfantais ddifrifol

Nodyn 1.2 a 1.3: Weithiau, gelwir hyn yn 'ex parte' ac mae'n golygu y gellir gwneud y gorchymyn heb i'r atebydd wybod amdano ymlaen llaw. Dim ond o dan yr amgylchiadau canlynol y mae hyn yn opsiwn:

- rydych yn credu bod yna risg y gall yr atebydd geisio eich niweidio chi neu'ch plentyn **(a)**
- rydych yn teimlo fel y byddech yn cael eich atal neu'n cael eich perswadio i beidio â gwneud cais os na wneir gorchymyn ar unwaith **(b)**
- rydych yn credu y byddai'r atebydd yn ceisio osgoi achos llys, gan gynnwys cael ei gyflwyno gyda'r gorchymyn* - a gallai unrhyw oedi a achosir gan hyn effeithio ar eich cais neu eich iechyd, eich diogelwch neu eich plentyn **(c)**

Hysbysu'r atebydd am y cais a'r gorchymyn

Ni ddylech gyflwyno'r cais neu'r gorchymyn eich hun. Os nad oes gennych gynrychiolydd cyfreithiol gallwch wneud cais i swyddog y llys eu cyflwyno ar eich rhan am ddim. Ewch i GOV.UK a chwiliwch am ffurflen 'D89' i wneud cais. Dylech gynnwys y ffurflen hon gyda'r cais.

* Gan amlaf bydd y gorchymyn yn cael ei ddanfon i'r atebydd â llaw. Mewn rhai achosion, efallai y bydd y llys yn penderfynu y dylid cyflwyno'r gorchymyn mewn rhyw ffordd arall, megis drwy e-bost neu neges testun. Gelwir hyn yn wasanaeth 'dirprwyol' neu'n wasanaeth 'amgen'.

Ni all y llys neu'r heddlu weithredu os bydd yr atebydd yn gwneud rhywbeth y mae'r gorchymyn yn dweud na all wneud hyd nes y bydd wedi cael y gorchymyn.

1.4 Pam ydych chi'n credu y gallai un neu fwy o'r rhesymau yr ydych wedi'u dewis ar gyfer cwestiwn 1.3 ddigwydd?

Nodyn 1.4: Disgrifiwch cystal ag y gallwch pam y gallai'r pethau hyn ddigwydd. Gallai hyn gynnwys pethau y mae'r atebydd wedi dweud neu wneud yn y gorffennol.

1.5 Cyn belled ag y gwyddoch, a oes yna unrhyw amodau mechnïaeth sy'n atal yr atebydd rhag cysylltu â chi neu ddod yn agos atoch chi?

Oes

Nac oes. **Ewch i gwestiwn 1.7**

1.6 Pryd mae'r amodau mechnïaeth yn dod i ben?

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

1.7 A oes yna unrhyw beth arall am eich sefyllfa yr hoffech i'r llys wybod amdano neu ei ystyried?

Nodyn 1.7: Mae'n bwysig bod y llys yn cael gwybod am unrhyw nodweddion arbennig sy'n berthnasol i chi, yr atebydd neu blentyn yn y teulu. Gallai hyn gynnwys unrhyw salwch neu anableddau sydd gan rywun, neu os ydych yn feichiog.

Gallwch roi mwy o wybodaeth am eich sefyllfa yn eich datganiad tyst.

2. Eich manylion

2.1 Eich enw llawn

Enw(au) cyntaf

Cyfenw

2.2 Unrhyw enwau eraill yr ydych wedi cael eich adnabod wrthynt

2.3 Eich dyddiad geni

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

2.4 A ellir rhannu eich manylion cyswllt â'r atebydd?

Gellir

Na ellir. Llenwch ffurflen C8 ar wahân gyda'ch manylion.

2.5 Eich cyfeiriad cyfredol llawn

Adeilad a stryd

Ail linell y cyfeiriad

Tref neu ddinas

Sir (dewisol)

Cod post

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Nodyn 2.4: Os nad ydych eisiau datgelu eich manylion cyswllt, dylech adael y blychau hyn yn wag a llenwi ffurflen C8 Manylion cyswllt cyfrinachol.

Nodyn 2.5: Bydd y llys yn anfon eich dogfennau i'r cyfeiriad a roddir gennych. Os ydych yn credu fod posibilrwydd y byddai'r atebydd yn agor eich post neu'n ei guddio oddi wrthyh, rhowch gyfeiriad gwahanol i ni ar gyfer anfon eich dogfennau atoch. Ysgrifennwch y cais ar ddalen ar wahân a'i gynnwys gyda'r cais hwn.

Os byddwch yn darparu cyfeiriad arall, sicrhewch ei fod yn gyfeiriad rhywun rydych yn ymddiried ynddynt ac y gallant gysylltu â chi.

Os ydych yn cadw eich manylion cyswllt yn gyfrinachol, dylech gynnwys eich cyfeiriad chi a'r cyfeiriad gwahanol ar y ffurflen C8.

2.6 Eich rhif ffôn

2.7 Eich cyfeiriad e-bost

2.8 Sut fyddai'n well gennych i'r llys gysylltu â chi?

Ffôn

E-bost

2.9 Cyfarwyddiadau cysylltu, gan gynnwys amseroedd diogel i gysylltu

2.10 A oes gennych chi gynrychiolydd cyfreithiol?

Oes

Nac oes. **Ewch i Adran 3.**

2.11 Enw eich cynrychiolydd cyfreithiol

2.12 Enw cwmni eich cynrychiolydd cyfreithiol

Nodyn 2.8:

Peidiwch â dewis ffôn fel eich dull cyswllt dewisol os nad yw'n ddiogel i chi ateb galwadau. Os oes amser diogel i ni ffonio, gadewch i ni wybod pryd y mae hynny drwy roi cyfarwyddyd cysylltu (cwestiwn 2.9).

Os ydych yn poeni bod gan yr atebydd fynediad at eich cyfrif e-bost, crëwch gyfrif e-bost newydd a defnyddiwch y cyfeiriad hwnnw yma.

Hwn fydd y cyfeiriad e-bost a ddefnyddir ar gyfer eich cais i'r llys.

Nodyn 2.9: Eich amseroedd

diogel i gysylltu fydd yr amseroedd hynny pan na fyddwch gyda'r atebydd. Rhowch oriau rhwng 9am a 5pm.

2.13 Cyfeiriad cwmni eich cynrychiolydd cyfreithiol

Adeilad a stryd

Air linell y cyfeiriad

Tref neu ddinas

Sir (dewisol)

Cod post

--	--	--	--	--	--	--	--

Rhif DX (os yw'n hysbys)

2.14 Rhif ffôn eich cynrychiolydd cyfreithiol

2.15 Cyfeiriad e-bost eich cynrychiolydd cyfreithiol

2.16 Cyfeirnod eich cynrychiolydd cyfreithiol

3. Gwybodaeth am yr Atebydd

3.1 Eu henw

Enw(au) cyntaf

Cyfenw

3.2 Unrhyw enwau eraill y mae'r atebydd wedi cael ei adnabod wrthynt

3.3 Eu dyddiad geni

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

3.4 A yw'r atebydd yn byw gyda chi?

Ydy

Nac ydy

3.5 Eu cyfeiriad cyfredol llawn

Adeilad a stryd

Ail linell y cyfeiriad

Tref neu ddinas

Sir (dewisol)

Cod post

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Nodyn 3: The 'respondent' is the person you are asking the court to make the order against. In any court papers or hearings this person will be called 'the respondent'. You will be called 'the applicant'.

Nodyn 3.5: Rhaid nodi cyfeiriad yr atebydd er mwyn gallu cyflwyno unrhyw orchymyn 'yn bersonol' iddynt. Gan amlaf fe roddir y gorchymyn yn uniongyrchol i'r atebydd. Gweler tudalen gyntaf y ffurflen hon am ragor o wybodaeth a chyfarwyddyd.

Os nad ydych yn gwybod eu cyfeiriad, dylech gynnwys cyfeiriad arall, megis cyfeiriad aelod o deulu'r atebydd neu weithle lle'r ydych yn gwybod y maent yn debygol o fod.

Mae'n hynod o bwysig eich bod yn cynnwys cyfeiriad ar gyfer yr atebodd oherwydd ni ellir gorfodi'r gorchymyn hyd nes y bydd wedi'i gyflwyno arnynt neu maent yn ymwybodol ohono. Mae hyn yn golygu efallai na fydd y llys yn gallu cymryd camau gweithredu os bydd yr atebydd yn gwneud rhywbeth y mae'r gorchymyn yn nodi na ddylai wneud.

3.6 Eu rhif ffôn (os ydych yn ei wybod)

3.7 Eu cyfeiriad e-bost (os ydych yn ei wybod)

4. Eich perthynas â'r atebydd

4.1 Os yw'r math o berthynas sydd gennych gyda'r atebydd yn un o'r canlynol, dewiswch yr un sy'n disgrifio eich perthynas orau ac ewch i gwestiwn 4.2.

- Wedi priodi neu mewn partneriaeth sifil
- Arfer bod yn briod neu mewn partneriaeth sifil
- Wedi dyweddïo neu'n bwriadu ymrwymo i bartneriaeth sifil
- Arfer bod yn bâr wedi dyweddïo neu'n bwriadu ymrwymo i bartneriaeth sifil
- Cyd-fyw fel cwpl
- Arfer Cyd-fyw fel cwpl
- Cariad neu bartner sydd ddim yn byw gyda mi
- Cyn-gariad neu bartner nad oedd yn byw gyda mi

- Dim un o'r uchod. Ewch i gwestiwn 4.4

4.2 Pryd ddechreuodd eich perthynas a phryd daeth i ben?

Dechrau

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

Gorffen (os yw'n berthnasol)

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

4.3 Os ydych wedi priodi neu mewn partneriaeth sifil neu os oeddech yn arfer bod yn briod neu mewn partneriaeth sifil, beth oedd dyddiad eich priodas neu bartneriaeth sifil?

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

Nodyn 4: I gael gwaharddeb yn erbyn yr atebydd, bydd angen ichi ddangos i'r llys bod gennych gysylltiad â nhw. Mae'r llysoedd yn galw hyn yn 'unigolyn cysylltiedig'.

Fe ddefnyddir y cwestiynau yn yr adran hon i benderfynu a ydych yn unigolyn cysylltiedig ar gyfer y cais hwn.

Nodyn 4.2: Os nad ydych yn gwybod union ddyddiad dechrau a gorffen eich perthynas, dyfalwch cystal ag y gallwch beth oedd y mis a'r flwyddyn.

4.4 Sut fath o berthynas sydd gennych chi â'r atebydd (os nad ydych wedi nodi hyn yng nghwestiwn 4.1)?

Fy

☐ Nhad	☐ Mam	☐ Mab	☐ Merch
☐ Brawd	☐ Chwaer	☐ Taid	☐ Nain
☐ Ewythr	☐ Modryb	☐ Nai	☐ Nith
☐ Cefnder neu gyfnither			
☐ Arall – rhowch fanylion			

4.5 A oes gennych chi unrhyw blant, cyfrifoldeb rhiant am unrhyw blant neu a ydych chi angen amddiffyn plant eraill gyda'r cais hwn?

- Oes. **Ewch i Adran 5 – Eich teulu**
- Nac oes. **Ewch i Adran 6 – Ymddygiad yr Atebydd**

Nodyn 4.4: Os yw'r atebydd yn perthyn i chi drwy waed, yna ticiwch y blwch priodol. Os yw'r atebydd yn perthyn i chi drwy briodas neu mewn rhyw ffordd arall, ticiwch arall a rhowch y manylion. Mae hyn yn cynnwys eich rhieni-yng-nghyfraith chi neu'ch partner a llys berthnasau.

Rhaid bod yr atebydd yn, neu wedi bod yn rhywun a restrir yng nghwestiwn 4.1 neu'n perthyn i chi drwy waed, drwy briodas neu mewn rhyw ffordd arall. Os nad ydynt, yna ni allwch wneud cais am orchymyn rhag molestau neu orchymyn anheddu a dylech gael cyngor cyfreithiol.

5. Eich teulu

5.1 Ar gyfer pwy y mae'r cais hwn?

Chi yn unig. **Ewch i gwestiwn 5.3**

Chi a'ch plentyn/plant

Nodyn 5.2: Mae cyfrifoldeb rhiant yn golygu'r holl gyfrifoldebau a'r hawliau sydd gan riant tuag at eu plentyn. Mae gan fam gyfrifoldeb rhiant am ei phlentyn yn awtomatig o adeg geni'r plentyn. Gan amlaf mae gan dad gyfrifoldeb rhiant os yw naill ai'n briod â mam y plentyn neu os yw wedi'i enwi ar y dystysgrif geni.

I gael rhagor o wybodaeth ewch i www.gov.uk/parental-rights-responsibilities

5.2 Manylion y plentyn neu'r plant sydd i'w hamddiffyn gan y gorchymyn hwn:

Enw llawn y plentyn	Dyddiad geni'r plentyn	Eich perthynas â'r plentyn	A oes gennych chi a'r atebydd gyfrifoldeb rhiant am y plentyn hwn?	Perthynas yr atebydd â'r plentyn

5.3 A oes yna unrhyw achos llys teulu parhaus yn ymwneud â'r ddau ohonoch?

Oes

Nac oes. Ewch i **Adran 6 – Ymddygiad yr Atebydd**

Nodyn 5.3: Er enghraifft, achos am drefniadau plant neu achos lle mae'r atebydd wedi gwneud cais am waharddeb yn eich erbyn. Gallai hyn hefyd gynnwys achos ysgaru.

5.4 Achosion llys teulu

Enw'r llys	Rhif yr achos	Math o achos ac unrhyw fanylion eraill

6. Ymddygiad yr atebydd

6.1 A ydych chi'n gwneud cais am orchymyn rhag molestu?

- Ydw
- Nac ydw. **Ewch i Adran 7 – Y cartref**

6.2 Beth ydych chi eisiau atal yr atebydd rhag gwneud?

- Bod yn dreisgar tuag ataf neu fy mygwth
- Ymosod arnaf neu fy nychryn
- Postio neu gyhoeddi unrhyw beth amdanaf mewn print neu'n ddigidol
- Cysylltu â mi'n uniongyrchol
- Achos difrod i fy eiddo
- Achos difrod i fy nghartref
- Dod i mewn i fy nghartref
- Dod yn agos at fy nghartref
- Dod yn agos at fy lleoliad gwaith

6.3 Beth ydych chi eisiau atal yr atebydd rhag gwneud i'ch plentyn neu'ch plant (os yw'n berthnasol)?

- Bod yn dreisgar tuag at fy mhlant neu fygwth fy mhlant
- Ymosod ar fy mhlant neu eu dychryn
- Postio neu gyhoeddi unrhyw beth am fy mhlant mewn print neu'n ddigidol
- Cysylltu â fy mhlant yn uniongyrchol heb fy nghaniatâd
- Mynd i ysgol neu feithrinfa fy mhlant neu fynd yn agos at yr ysgol neu feithrinfa

6.4 A oes yna unrhyw beth arall yr ydych eisiau atal yr atebydd rhag gwneud na gyfeiriwyd ato yng nghwestiwn 6.1 neu 6.2?

Nodyn 6: Bwriad yr adran hon yw cael crynodeb o'r math o bethau yr ydych eisiau atal yr atebydd rhag gwneud.

Nodyn 6.2 a 6.3: Cewch ddewis mwy nag un opsiwn ar gyfer cwestiwn 6.2 a 6.3. Fe ofynnir i chi ddarparu rhagor o fanylion yn eich datganiad tyst, gan gynnwys gwybodaeth am ddigwyddiadau penodol.

Nodyn 6.4: Gallai'r math o ymddygiad difriol yr ydych eisiau rhoi stop arno fod yn cam-drin rhywiol, seicolegol, corfforol, emosïynol neu ariannol.

7. Y cartref

7.1 A ydych chi'n gwneud cais am orchymyn anheddu?

Ydw

Nac ydw. Ewch i Adran 8 – Mynd i'r llys

7.2 Ar gyfer pa gyfeiriad ydych chi eisiau gwneud cais am orchymyn anheddu?

Adeilad a stryd

Ail linell y cyfeiriad

Tref neu ddinas

Sir (Dewisol)

Cod post

--	--	--	--	--	--	--	--

7.3 Pwy sy'n byw yn y cyfeiriad hwn ar hyn o bryd?
Dewiswch bob un sy'n berthnasol.

Fi

Yr atebydd

Fy mhlentyn neu fy mhlant

Rhywun arall - rhowch fanylion

7.4 A ydych chi neu'r atebydd erioed wedi byw yn y cyfeiriad hwn ond nad ydych yn byw yno ar hyn o bryd?

Do, y ddau ohonom

Do, dim ond fi

Do, yr atebydd

Naddo

Nodyn 7: Llenwch yr adran hon os ydych yn gwneud cais am orchymyn anheddu yn unig. Bydd y llys yn penderfynu pwy sy'n cael byw neu aros yn y cartref, neu pwy ddylid ei atal rhag byw neu aros yno.

Os nad ydych yn gwneud cais am orchymyn anheddu, ewch i'r adran nesaf, 'Mynd i'r llys' (Adran 8).

Nodyn 7.3: Os ydych yn dewis 'rhywun arall', rhowch eu henw a dywedwch pam eu bod yn byw yno. Er enghraifft, maent yn rhentu ystafell, yn lletywr, yn aelod o'r teulu neu'n rhiant dibynnol.

7.5 Os bu ichi ateb ‘Naddo’ i gwestiwn 7.4, a oeddech chi neu’r atebydd erioed yn bwriadu byw yno?

- Oeddwn, y ddau ohonom
- Oeddwn, dim ond fi
- Oedd, yr atebydd
- Nac oeddwn

7.6 Os oes unrhyw blant yn byw yn y cyfeiriad, rhowch eu henwau a’u hoed.

a) Unrhyw blant yr ydych chi a’r atebydd yn rhieni iddynt neu’n gyfrifol amdanynt:

Enw’r plentyn	Oed y plentyn

b) Plant eraill yr ydych chi yn rhiant iddynt neu’n gyfrifol amdanynt ond nad yw’r atebydd:

Peidiwch ag ateb y cwestiwn hwn os ydych eisiau cadw manylion eich plentyn neu blant yn gyfrinachol rhag yr atebydd. Gweler y nodiadau ar y dudalen gyntaf am ragor o wybodaeth a chyfarwyddiadau.

Enw’r plentyn	Oed y plentyn

7.7 A yw’r cartref wedi cael ei addasu’n arbennig mewn unrhyw ffordd ar eich cyfer chi, eich plant neu unrhyw un arall sy’n byw yno?

- Do
- Naddo. **Ewch i gwestiwn 7.9**

Nodyn 7.7: Er enghraifft, newidiadau a wnaed i’r adeilad i gefnogi rhywun sydd ag anabledd corfforol neu gyflwr iechyd meddwl.

7.8 Nodwch fanylion am sut y mae'r cartref wedi'i addasu'n arbennig.

7.9 A oes yna forgais ar yr adeilad?

Oes

Nac oes. **Ewch i gwestiwn 7.13**

7.10 Pwy sydd wedi'i enwi ar y morgais? Dewiswch bob un sy'n berthnasol

Fi

Yr atebydd

Rhywun arall - rhowch fanylion

7.11 Nodwch rif eich morgais, os ydych yn ei wybod

7.12 Beth yw enw a chyfeiriad y benthyciwr morgais?

Enw

Adeilad a stryd

Ail linell y chyfeiriad

Tref neu ddinas

Sir (dewisol)

Cod post

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Nodyn 7.9: Peidiwch â dewis 'Oes' os mai eich landlord sydd â morgais ar yr adeilad. Gweler cwestiwn 7.13 am wybodaeth am y landlord.

Nodyn 7.10: Os ydych yn dewis 'rhywun arall', rhowch eu henw a'u perthynas â chi a'r/neu'r atebydd.

Nodyn 7.12: Gan amlaf banc, cymdeithas adeiladu neu gymdeithas cynilion a benthyciadau yw'r benthyciwr morgais.

Mae'n rhaid ichi gyflwyno'r cais i'ch cwmni morgais neu'ch landlord. Bydd cyfle ganddynt i ddarparu gwybodaeth i'r llys am y morgais neu'r denantiaeth.

7.13 A ydych yn rhentu'r eiddo?

Ydw

Nac ydw. **Ewch i gwestiwn 7.16**

7.14 Pwy sydd wedi'i enwi ar y cytundeb rhentu? Dewiswch bob un sy'n berthnasol

Fi

Yr atebydd

Rhywun arall - rhowch fanylion

Nodyn 7.14: Os ydych yn dewis rhywun arall, rhowch eu henw a'u perthynas â chi a'r/neu'r atebydd.

7.15 Beth yw enw a chyfeiriad y landlord?

Enw

Adeilad a stryd

Ail linell y cyfeiriad

Tref neu ddinas

Sir (dewisol)

Cod post

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7.16 A oes gennych chi unrhyw hawliau cartref?

Oes

Nac oes

Nodyn 7.16: Mae hawliau cartref yn golygu bod gennych hawl i fyw yn yr eiddo p'un a yw eich enw ar gytundeb cyfreithiol neu beidio. Er enghraifft, gallech fod yn briod â'r atebydd ond nad yw eich enw ar y morgais neu'r cytundeb rhentu. Efallai yr hoffech geisio cyngor cyfreithiol.

7.17 Beth yn union ydych chi eisiau gweld yn digwydd gyda'ch sefyllfa byw?

- Rwyf eisiau gallu aros yn fy nghartref
- Rwyf eisiau gallu dychwelyd i fy nghartref
- Nid wyf eisiau i'r atebydd allu dod i mewn i fy nghartref
- Rwyf eisiau cadw'r atebydd i ffwrdd o'r ardal sy'n amgylchynu fy nghartref
- Rwyf eisiau gosod cyfyngiadau ar ble all yr atebydd fynd yn y cartref

7.18 A oes yna unrhyw beth arall yr ydych eisiau gweld yn digwydd yn y cartref teuluol?

- Rwyf eisiau i'r atebydd dalu am atgyweiriadau neu waith cynnal a chadw i'r cartref neu gyfrannu tuag at y costau
- Rwyf eisiau i'r atebydd dalu'r rhent neu'r morgais neu wneud cyfraniad
- Rwyf eisiau gallu defnyddio dodrefn neu gynnwys arall y cartref

7.19 A oes yna unrhyw beth arall yr hoffech i'r llys ei ystyried?

Nodyn 7.17: Mae yna nifer o opsiynau ar gael i chi pan fyddwch yn gwneud cais am orchymyn anheddu, megis bod yr atebydd yn gadael yr eiddo yn gyfan gwbl, neu gyfyngu ar y rhannau o'r cartref y gallant fyw ynddo, er enghraifft ni allant fynd i mewn i ystafell benodol, megis ystafell wely.

Nodyn 7.19: Dylai hyn gynnwys gwybodaeth am ble byddwch chi a'ch plant yn gallu byw os na fyddwch yn gallu aros yn eich cartref neu ddychwelyd i fyw yno.

Dylech hefyd gynnwys manylion unrhyw galedi y gallech wynebu os na allwch aros yn eich cartref neu ddychwelyd i fyw yno. Er enghraifft, efallai ni fyddwch yn gallu mynychu eich lleoliad gwaith neu efallai ni fydd eich plentyn yn gallu mynychu ei ysgol neu feithrinfa.

Os allwch hefyd ddangos bod modd i'r atebydd fyw'n rhywle arall ac nad yw'n gwbl ddibynnol ar y cartref, gallai hyn gefnogi eich cais.

8. Mynd i'r llys

8.1 Ydych chi angen cyfieithydd yn y llys?

Ydw

Nac ydw. **Ewch i gwestiwn 8.3**

8.2 Dywedwch wrthym ba iaith a/neu dafodiaith.

Iaith

Tafodiaith

8.3 A oes angen i ni ddarparu rhywbeth gwahanol i chi yn y llys neu pan fyddwn yn cysylltu â chi, oherwydd anabledd?

Oes

Nac oes

8.4 Eglurwch sut mae eich anabledd yn eich effeithio, gan roi cymaint o wybodaeth ag y gallwch.

8.5 Gallwn roi mesurau arbennig mewn lle i'ch cadw chi ar wahân i'r atebydd pan fyddwch yn mynychu'r llys. Dewiswch unrhyw un o'r mesurau canlynol yr hoffech wneud cais amdanynt.

ystafell aros ar wahân yn yr adeilad llys

mynedfa ac allanfa ar wahân o adeilad y llys

cael eich cuddio gan sgrin breifatrwydd yn ystafell y llys

ymuno â'r gwrandawriad drwy gyswllt fideo yn hytrach na bod yno'n bersonol

Nodyn 8: Bydd y llys yn ceisio darparu'r cymorth arbennig yr ydych yn gofyn amdano ar eich cyfer chi ac unrhyw dystion. Ond, nid yw hyn wastad yn bosibl a gall ddibynnu ar y cyfleusterau sydd ar gael yn eich llys lleol.

Mae'n syniad da i gysylltu â'r llys cyn eich gwrandawriad llys i ganfod p'un a allant ddarparu'r cymorth arbennig rydych wedi gofyn amdano.

Nodyn 8.3: Gwyddwn y bydd pobl sydd ag anableddau weithiau angen ein cymorth a'n cefnogaeth i ddefnyddio ein gwasanaethau. Gall hyn olygu bod arnom angen darparu rhywbeth gwahanol i chi allu cael mynediad at ein gwasanaethau yn yr un ffordd ag unigolyn heb anabledd.

Bydd egluro sut y mae eich anabledd yn eich effeithiol yn helpu staff y llys neu'r barnwr i ystyried unrhyw gymorth y gallwn ni ei ddarparu.

Deddf Cam-drin Domestig 2021

Mae darpariaethau yn Neddf Cam-drin Domestig 2021 yn atal unigolyn sydd wedi ei gyhuddo o gam-drin rhag holi parti neu dyst yn yr achos sy'n dioddef y cam-drin, ac mae hefyd yn atal dioddefwr camdriniaeth rhag holi'r unigolyn a gyhuddir mewn amgylchiadau penodedig.

Os yw'r llys yn gorchymyn bod yr achos yn cael ei restru ar gyfer gwrandawriad lle y gellir rhoi tystiolaeth lafar, efallai y bydd angen llenwi ffurflen **EX740** (unigolyn sy'n gwneud y cyhuddiad o gam-drin) neu ffurflen **EX741** (unigolyn a gyhuddwyd o gam-drin) 'Cais a gwybodaeth y mae ar y llys ei hangen i ystyried a ddylid atal (gwahardd) holi (croesholi) yn bersonol' fel y gall y llys ystyried a ddylid atal holi wyneb yn wyneb. Bydd y llys yn anfon y ffurflen briodol gyda'r gorchymyn llys.

Datganiad gwirionedd

Deallaf y gellir dwyn achos dirmyg llys yn erbyn unrhyw un sy'n gwneud datganiad anwir, neu sy'n achosi i ddatganiad anwir gael ei wneud mewn dogfen a ddilysir gan ddatganiad gwirionedd heb gredu'n onest ei fod yn wir.

Rwy'n credu bod y ffeithiau a nodir yn y ffurflen hon, ac ar unrhyw ddalennau parhau, yn wir.

Mae'r ceisydd yn credu fod y ffeithiau a nodir yn ffurflen hon, ac unrhyw ddalennau parhau, yn wir. **Fe'm hawdurdodir** gan y ceisydd i lofnodi'r datganiad hwn.

Llofnod

Ceisydd

Cynrychiolydd cyfreithiol y ceisydd

Dyddiad

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

Enw llawn

Enw cwmni cynrychiolydd cyfreithiol y ceisydd

Os ydych yn llofnodi ar ran ffymr neu gwmni, nodwch y safle neu'r swydd a ddelir

Gallwch lofnodi'r cais â llaw neu gallwch deipio eich enw os ydych yn gwneud cais yn electronig.

Rhaid cyflwyno'r cais hwn ar yr atebudd.

Ni ddylech gyflwyno'r dogfennau ar yr unigolyn yr ydych yn gwneud cais i gael gorchymyn yn ei erbyn eich hun. Gweler tudalen gyntaf y ffurflen hon am ragor o wybodaeth a chyfarwyddyd ynghylch cyflwyno'r dogfennau.

Beth i'w wneud nesaf

Bydd angen ichi gynnwys datganiad tyst gyda'ch cais. Gallwch ddod o hyd i dempled ar gyfer y datganiad a chyfarwyddyd ar sut i'w lenwi ochr yn ochr â'r ffurflen hon. Ewch i GOV.UK a chwiliwch am **'FL401T'**.

Os ydych wedi llenwi eich ffurflen a'r datganiad yn electronig, dylech eu hanfon drwy e-bost gydag unrhyw ddogfennau ategol i'ch llys teulu lleol. Os ydych yn gofyn i'r llys gadw eich manylion cyswllt yn gyfrinachol, atodwch y ffurflen manylion cyswllt cyfrinachol **C8** fel atodiad ar wahân.

Os ydych wedi llenwi'r ffurflen a'r datganiad gyda llaw, byddwch angen 3 copi o bob dogfen ar gyfer cais am orchymyn rhag molestu neu 4 copi ar gyfer cais am orchymyn anheddu. Os oes gennych gynrychiolydd cyfreithiol (cyfreithiwr) yna gallwch ofyn iddyn nhw wneud copïau ar eich rhan. Os nad oes gennych gynrychiolydd cyfreithiol, darparwch un copi yn unig o bob dogfen. Gallwch fynd â'ch cais i'ch llys teulu lleol neu ei anfon yno drwy'r post.

Ewch i <https://www.gov.uk/chwilio-am-lys-neu-dribiwnlys> i ddod o hyd i gyfeiriad postio neu gyfeiriad e-bost eich llys teulu lleol.

Hysbysu'r atebydd am y cais a'r gorchymyn

Ar ôl i'ch cais gyrraedd y llys ac ar ôl i'r llys ei dderbyn, rhaid wedyn rhoi copi ohono i'r atebydd. Gelwir hyn yn 'cyflwyno'r cais'. Fodd bynnag, os yw'r llys wedi cytuno i wrando eich cais heb hysbysu'r atebydd amdano, ni ddylid cyflwyno'r cais iddynt. Os bydd y llys yn caniatáu gorchymyn, rhaid ei gyflwyno i'r atebydd ymhob achos.

Ni ddylech gyflwyno'r cais neu'r gorchymyn eich hun. Os nad oes gennych gynrychiolydd cyfreithiol gallwch wneud cais i swyddog y llys eu cyflwyno ar eich rhan am ddim. Ewch i GOV.UK a chwiliwch am ffurflen **'D89'** i wneud cais. Dylech gynnwys y ffurflen hon gyda'r cais.